

ske partier som et udtryk for, at vi i fællesskab bør gå den vej, og at vi også i fællesskab er parate til at finde nogle forbedringer.

Det synes jeg vil være rigtig godt, og jeg er helt sikker på, at det personale, som har oplevet og oplever i dagligdagen, hvor krænkende, hvor belastende det er, vil se frem til, at vi også formår at løse de her ting via tv-overvågningsudvalget og via et godt samarbejde her i Folketinget til glæde og til gavn for deres fortsatte arbejdslyst.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

29) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 11:

Forslag til folketingsbeslutning om forbud mod slagting og aflivning af dyr uden forudgående bedøvelse.

Af Christian H. Hansen (DF) m.fl.
(Fremsat 10/3 2005).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Justitsministeren (Lene Espersen):

Beslutningsforslaget fra Dansk Folkeparti pålægger regeringen inden udgangen af 2005 at fremsætte forslag om ændring af dyreværnsloven, således at det bliver forbudt at slagte og aflive dyr uden forudgående bedøvelse.

Jeg vil indledningsvis gerne takke forslagsstillerne for, at de har taget initiativ til, at vi i dag får lejlighed til at drøfte det her emne.

Som reglerne er i dag, er det den klare hovedregel, at dyr skal bedøves inden slagting. Der gælder imidlertid en undtagelse, for så vidt an-

går slagtinger efter jødisk og muslimsk ritus, så visse dyr kan slagtes uden forudgående bedøvelse.

Jeg kan i øvrigt bemærke, at aflivning i modsætning til slagting af dyr ikke forudsætter forudgående bedøvelse efter de gældende regler. Det er eksempelvis tilladt at aflive dyr med gevær med skarp ammunition uden at bedøve dem først. Jeg går ud fra, at det ikke er forslagsstillerne hensigt at ændre disse regler om aflivning.

Når det er sagt, vil jeg gerne understrege, at der er god grund til at drøfte de navnlig etiske spørgsmål, som slagtinger uden forudgående bedøvelse giver anledning til. Det jødiske trossamfund anerkender efter sine religiøse forskrifter kun kød, der stammer fra dyr, som er slagtet uden forudgående bedøvelse. Det samme gælder visse dele af det islamiske trossamfund.

Rituelle slagtinger uden forudgående bedøvelse har i Danmark været tilladt i mange år. Det har således været tilladt at slagte efter jødisk ritus i hvert fald siden 1808. Der foretages imidlertid ikke for øjeblikket rituelle slagtinger uden forudgående bedøvelse i Danmark, idet det eneste slagteri, der de foregående år har foretaget rituelle slagtinger uden forudgående bedøvelse, NV-OX i Slagelse, lukkede i august måned 2004.

Reglerne om rituelle slagtinger uden forudgående bedøvelse er senest blevet skærpet i 1997 på baggrund af anbefalinger fra Det Dyreetiske Råd. Rådet fandt dengang, at rituelle slagtinger uden forudgående bedøvelse hidtil var foretaget på en måde, der ikke var dyreetisk forsvarlig. Rådet anbefalede på den baggrund nogle minimumskrav til rituelle slagtinger uden forudgående bedøvelse.

Det var rådets opfattelse, at hvis reglerne blev ændret i overensstemmelse med rådets anbefalinger, ville det ud fra en dyreværns-mæssig betragtning være forsvarligt at foretage rituelle slagtinger i Danmark. Rådet siger således også i sin nye udtalelse fra i år, at regelændringerne i 1997 har ført til, at rituelle slagtinger uden forudgående bedøvelse siden da er foregået på den mest skånsomme måde. Rådet er dog samtidig nået frem til, at det ikke længere kan anses for etisk forsvarligt at slagte dyr rituelt uden forudgående bedøvelse.

En sådan udtalelse fra Det Dyreetiske Råd må efter min opfattelse påkalde sig stor opmærksomhed og også give anledning til på ny at overveje, hvorvidt det også fremover skal være mu-

ligt at foretage rituelle slagtninger uden forudgående bedøvelse.

Det er en vanskelig og også ganske kompleks problemstilling, vi har til debat. I bund og grund handler det vel om, hvad man personligt føler er det rigtige i en sag som denne.

Det Dyreetiske Råd lægger til grund, at rituellet slagtede dyr må antages at føle smerte, hvis ikke de bliver bedøvet før slagtingen. Det følger samtidig af rådets udtalelse, at der kun er tale om smerte i en meget kort periode, for kvægs vedkommende 3-4 sekunder. Dette skal ses i sammenhæng med, at vi i mange andre sammenhænge accepterer ordninger, hvor dyr påføres smerte og lidelse. Det gælder f.eks. jagt og dyreforsøg. Og det skal sammenholdes med de tungtvejende hensyn, der ligger bag den meget langvarige praksis med at acceptere rituelle slagtninger.

Kl. 19.25

Jeg synes også, at det er værd at understrege, at vi i øvrigt også nu har Det Dyreetiske Råds ord for, at disse slagtninger siden regelændringerne i 1997, og indtil eksportslageriet NV-OX i Slagelse lukkede sidste år, er foregået på den mest skånsomme måde, når der ses bort fra den manglende forudgående bedøvelse.

Sammenfattende kan jeg sige, at regeringen ikke kan støtte et forbud mod rituelle slagtninger uden forudgående bedøvelse. Men jeg vil gerne understrege, at jeg har fuld respekt for de mennesker, der når frem til en anden konklusion. Jeg er således heller ikke et øjeblik i tvivl om, at beslutningsforslaget afspejler forslagsstillernes gode intentioner om at forbedre dyrenes velfærd.

Når jeg og regeringen når frem til en anden konklusion end forslagsstillerne, skyldes det altså alene, at vi lægger større vægt på andre hensyn, der også gør sig gældende i denne meget vanskelige sag.

(Kort bemærkning).

Christian H. Hansen (DF):

Tak for det og tak til justitsministeren for denne bemærkning eller de bemærkninger, der er kommet til beslutningsforslaget.

Nu forholder det sig sådan, at justitsministeren er konservativ, og vi har jo behandlet det her forslag før i salen. Sidst, det blev behandlet, var det godt nok ikke justitsministeren, der var ordfører, det var en anden konservativ, og der meldte den konservative gruppe, at den var indstillet på at støtte det forslag, der var dengang. Det

kunne så ikke lade sig gøre, fordi Folketinget havde en anden sammensætning.

Nu ligger det sådan, at det nu har fået en ny sammensætning, som egentlig skulle gøre, at hvis man tog udgangspunkt i, hvad partierne sagde dengang, ville der være et flertal for det her forslag. Det synes mærkeligt.

Det synes også mærkeligt, når man hele tiden læner sig op ad, at når Det Dyreetiske Råd kommer med en udtalelse, så er det den, man tit i dyreværnsager læner sig op ad. Det Dyreetiske Råd er nu kommet med en udtalelse, som siger, at det ikke kan betragtes som etisk forsvarligt at udføre de her rituelle slagtninger. Mit spørgsmål vil bare gå på: Hvad er det, der er sket med De Konservative, og hvad er det, der er sket med justitsministeren?

(Kort bemærkning).

Justitsministeren (Lene Espersen):

Det er fuldstændig korrekt, at Det Konservative Folkeparti tidligere har haft en anden holdning. Jeg tror, at det, der påvirkede os meget til at have den holdning under de foregående debatter, bl.a. var, at vi så billeder af, hvordan de rituelle slagtninger fandt sted på slagterierne også i Danmark.

Man kan sige, at situationen er en anden i dag. For det første foregår der ikke rituelle slagtninger i Danmark på nuværende tidspunkt. Men det, der nok har været et meget væsentligt moment – jeg taler jo i dag ikke bare som konservativ, men også på regeringens vegne – er, at Dyreetisk Råd jo rent faktisk også siger i sin udtalelse, at det er den mest skånsomme metode. Hvis man ud fra en samlet betragtning siger, at rituelle slagtninger skal der fortsat være plads til, så er den metode, man er nået frem til i dag, langt den mest skånsomme.

Det har haft en væsentlig betydning, da regeringen skulle tage stilling i den her sag ligesom de andre argumenter, jeg kom ind på, for, at hvis det her skulle føres ud i livet konsekvent, så ville det have en lang række affødte konsekvenser, som vi i hvert fald ikke på nuværende tidspunkt er villige til at tolerere.

(Kort bemærkning).

Christian H. Hansen (DF):

Så vil jeg sige, at jeg kan forstå, at det, der vægtes højest – det var også sådan i justitsministerens indledning – er religion og Det Mosaiske Troessamfund. Det er altså det, ministeren sæt-

ter før dyrevelfærd. Så har vi fået det sat på plads i dag, og det synes jeg er dejligt.

Så blev det også sagt, at nu var det sådan, at man ikke kun repræsenterede De Konservative, man repræsenterede også regeringen. Så må jeg oplyse om, at da vi havde behandlingen sidst, var Venstre også for forslaget, og så vidt jeg er oplyst, er det en VK-regering, vi har i dag, bestående af Det Konservative Folkeparti og Venstre, og det vil sige, at det er to partier, som tidligere gik ind for forslaget, som nu danner regering og nu har mandaterne til sammen med Dansk Folkeparti at gennemtrumfe det her forslag. Man behøver faktisk ikke engang at spørge andre. Jeg tror faktisk, der er andre i dag, der vil støtte forslaget, man behøver egentlig ikke at spørge dem, og nu vil man ikke.

Kl. 19.30

Er det, fordi man vægter, som det blev sagt af justitsministeren, religion højere end dyrevelfærd? Det synes jeg er et meget kedeligt signal, og det er en meget kedelig fremtid, vi får i dyrevelfærdsdebatten herhjemme, hvis det er sådan, det forholder sig. Og jeg må konstatere, at det er sådan, det forholder sig.

(Kort bemærkning).

Justitsministeren (Lene Espersen):

Jeg vil sige til hr. Christian H. Hansen, at jeg netop ikke i mit indlæg sagde, at religion altid skal have forrang for de regler, vi ellers laver her i samfundet. Der er også talrige eksempler på, at vi har iværksat tiltag på tværs af, hvad religion og kultur ellers måtte påbyde folk. Så det er en samlet vurdering, der må være afgørende for, hvilken retning man går i.

Det, jeg sagde i min tale, og det kan hr. Christian H. Hansen jo så gå tilbage og læse, var, at baggrunden for, at man har tilladt det i Danmark, er, at det har været praksis gennem århundreder, hvor man af hensyn til religionsfriheden har sagt, at det skulle der være plads til.

Men som jeg meget nøje redegjorde for, har det, der har været afgørende for regeringen, til dels været, at de opstramninger, der var i 1997, har vist, at det her nu foregår så skånsomt som overhovedet muligt. Der foretages ikke rituelle slagtninger i dag. Hvis Folketinget valgte at sige, at 3-4 sekunders smerte er uacceptabel for store dyr, så ville vi, hvis det skulle føres konsekvent ud i livet, skulle gennemføre mange andre lovændringer, og det er regeringen ikke indstillet på på nuværende tidspunkt.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Et af hovedargumenterne i ministerens forsvar for, at De Konservative har skiftet holdning her, er, at der i øjeblikket ikke foregår rituelle slagtninger i Danmark, fordi slagteriet i Slagelse er lukket. Det synes jeg er en ret ulogisk argumentation.

Jeg synes, den logiske argumentation vel ville være, at det er lettere at gå ind og sige fra over for dispensationen nu, da der alligevel ikke foregår nogen rituelle slagtninger i Danmark. Sådan synes jeg, at den logiske konklusion burde være. Er ministeren ikke enig i det?

(Kort bemærkning).

Justitsministeren (Lene Espersen):

Nej. Jeg vil sige, at jeg synes, der er mange momenter i den her sag, der alle sammen skal tillægges vægt, hvis man skal gå ind og ændre på en praksis, der har været i meget lang tid i Danmark, og som er blevet strammet gevaldigt op i slutningen af 1990'erne.

Jeg har redegjort for en lang række elementer, som har været medvirkende til at spille en rolle i, hvorfor regeringen har valgt ikke at støtte det her beslutningsforslag på trods af, at man kan sige, at begge regeringspartier tidligere har tilkendegivet en anden holdning til det. Det står jeg meget gerne ved i dag, men jeg må sige, at der er andre momenter, og det er dem, der er nævnt fra talerstolen i dag, der har medført, at vi er nået frem til ikke at kunne støtte beslutningsforslaget på dette grundlag.

Der er det altså en forkert udlægning, hvis hr. Kristen Touborg nu bare piller et enkelt element ud og siger, at det lige pludselig er den eneste dårlige undskyldning for, hvorfor man ikke støtter beslutningsforslaget. Jeg synes, jeg har redegjort sagligt og nøgternt for, at der er en lang række elementer, der har spillet en rolle.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Så vidt jeg kan se, er der to ting, der har ændret sig. Den ene er, at der ikke længere udføres rituelle slagtninger i Danmark, i hvert fald ifølge ministeren. Den andet er, at Det Dyreetiske Råd har skiftet holdning. Det er de to ting, der har forandret sig, siden vi har behandlet det her i Folketinget sidst. Det går jeg ud fra at ministeren er enig i.

Når de to ting egentlig peger i den modsatte retning, så forekommer det meget besynderligt,

at De Konservative ender med at gå den anden vej og tage en ny beslutning i det her. Jeg vil bare høre, om ministeren ikke er enig i, at det er de eneste to ting, der har ændret sig siden sidst.

(Kort bemærkning).

Justitsministeren (Lene Espersen):

Nu kender jeg jo hr. Kristen Touborg ret godt, og jeg kender den måde, hr. Kristen Touborg argumenterer på, og selv om det er meget charmerende, så er det jo ikke rigtigt.

Faktisk er noget af det, som jeg synes er en god begrundelse for, hvorfor regeringen i dag afviser forslaget, at Det Dyreetiske Råd jo har undersøgt, om den metode, man har benyttet på slagteriet, er den mest skånsomme, hvis man ønsker at fastholde den praksis, der har været i Danmark gennem mange, mange år. Og der når Det Dyreetiske Råd jo meget klart frem til, at såfremt man ikke ønsker at ændre retstilstanden, så er det den mest skånsomme metode, der bliver benyttet, og det synes jeg må indgå med en vis vægt i debatten.

Det gjorde det ikke sidst, vi diskuterede det her, ligesom jeg må sige til hr. Kristen Touborg, selv om jeg ikke husker debatten fuldstændigt, at jeg slet ikke mener, at diskussionen om, at hvis man er villig til at sige, at dyr aldrig må have smerte i mere end 3-4 sekunder, så skal det også føres over på andre af livets forhold, forekom sidst, og den har altså også spillet en rolle i en mere pragmatisk tilgang til det her meget svære emne, for det er jo tydeligt både for hr. Kristen Touborg og hr. Christian H. Hansen, at jeg ikke står her på talerstolen og siger, at det her er en enkel sag.

Kl. 19.35

Jeg synes faktisk, det er en vanskelig sag. Men der er mange momenter, der har gjort, at vi trækker i den her retning.

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak til justitsministeren. Og så er det hr. Michael Aastrup Jensen som ordfører.

Michael Aastrup Jensen (V):

Spørgsmålet om forbud mod slagtning og aflivning af dyr uden forudgående bedøvelse har gennem tiden været livligt debatteret. Da jeg sad og forberedte mig til debatten her til aften, sad jeg med en afvejning af to centrale spørgsmål i debatten: på den ene side en afvejning af en række dyrevelfærdsmæssige hensyn og på den an-

den side hensynet til religiøs tolerance over for andre trossamfund.

Det er i sig selv en meget vanskelig og kompleks problemstilling at skulle afveje disse hensyn over for hinanden. Jeg er selvfølgelig helt enig i, at vi skal sikre dyrene nogle rimelige betingelser for opvækst så vel som død. Men jeg vil da også gerne have lov til at understrege min respekt og tolerance over for en række religiøse trossamfund.

I Venstre ønsker vi at fastholde den hidtidige lange tradition om at vise tolerance, respekt og åbenhed over for andre trossamfund og etniske grupper. Netop rituelle slagtninger er et eksempel herpå. Det er et grundlæggende element i så vel de muslimske som de jødiske trossamfund.

I Venstre mener vi, det er af afgørende betydning, at disse trossamfund får lov til at erhverve kød, der stammer fra dyr, som er slagtet i overensstemmelse med disse samfunds religiøse forskrifter, også selv om det måske virker fjernt fra vores almindelige hverdag.

Jeg er således ikke enig med Det Dyreetiske Råd om, at dette ikke er en provokation mod den religiøse tolerance. Jeg har noteret, at Det Dyreetiske Råd pludselig har ændret opfattelse i deres seneste udtalelse om rituelle slagtninger, siden de sidst i 1997 fremkom med en udtalelse.

Jeg er lidt uforstående over for, hvordan Det Dyreetiske Råd fandt det acceptabelt i 1997 og nu pludselig har vendt på en tallerken, nu hvor der ikke længere foregår rituelle slagtninger uden forudgående bedøvelse i Danmark.

Baggrunden for de mange tidligere diskussioner omkring dette spørgsmål var jo netop, at et enkelt kreaturslagteri i Slagelse, NV-OX, udførte slagtning uden forudgående bedøvelse efter jødisk eller muslimsk ritus. Og det stoppede jo som bekendt i august måned sidste år.

Derfor må jeg indrømme, at jeg ikke finder denne debat forholdsvis relevant længere, eftersom der ikke foretages slagtninger i Danmark uden forudgående bedøvelse. Hvis forslaget skal have sin berettigelse, skal vi som Folketing vel nu til at lovgive mod alle mulige fremtidige usikkerhedselementer.

Jeg synes nu, at vi i stedet for skulle begynde at forholde os til de faktiske forhold: Punkt 1, at der ikke i Danmark foretages rituelle slagtninger uden forudgående bedøvelse, og punkt 2, at det er af afgørende betydning, at vi fortsat i Danmark viser tolerance over for religiøse mindretal, der har behov for at kunne efterleve deres religiøse forskrifter.

Venstre kan med de foreliggende bemærkninger ikke støtte forslaget.

(Kort bemærkning).

Christian H. Hansen (DF):

Så kom storebror i regeringen, og nu blev det så endelig totalt afsløret, at det, man vægter højest, er religion og ikke dyrevelfærd. Tak for det!

Nu har vi fået konstateret, at når regeringen går ud og taler om dyrevelfærd, så er det tom snak. Vi har fået konstateret, at der er knæfald over for religiøse trossamfund, og her behøver jeg ikke bladde tilbage og høre talen, nu har jeg siddet og noteret ned, hvad hr. Michael Astrup Jensen sagde.

Hvad er det, der har fået Venstre til fuldstændig at vende på en tallerken? Nu snakkede man om, at Det Dyreetiske Råd har vendt på en tallerken, men det har Venstre så også gjort. Det kan godt være, at man har gjort det i andre sager også, men nu er det dyrevelfærden, der optager mig her i dag. Venstre har også vendt fuldstændig rundt på en tallerken, for en tidligere ordfører fra Venstre har udtalt, at man gik fuldt ud ind for forslaget.

Jens Vibjerg (fg. formand):

Tak. Jeg skal lige sige, at ordføreren hedder Michael Aastrup Jensen.

Kl. 19.40

(Kort bemærkning).

Michael Aastrup Jensen (V):

Sådan er det, når man er ny i klassen. Allererst vil jeg sige, som jeg også sagde i min tale, at det her er en afvejning af to meget centrale elementer, nemlig på den ene side dyrevelfærd og på den anden side hensynet til religiøse mindretal.

Der skal heller ikke være nogen tvivl om, at vi i Venstres gruppe har debatteret det her meget indgående, for det er ikke en nem sag, men vi er kommet til den konklusion, som vi er, og det er, at det er meget vigtigt, også på baggrund af de andre europæiske lande, vi normalt sammenligner os med. Vi skal ikke glemme, at der siden anden verdenskrig altså ikke er blevet vedtaget lovgivninger om det, Dansk Folkeparti lægger op til, i andre europæiske lande. Så det er ikke, fordi vi sådan står alene i verden med det her synspunkt.

Så alt i alt har vi afvejnet situationen. Vi gør ikke knæfald for noget, og vi er kommet til den konklusion, som vi har fremlagt i dag, at vi siger nej tak til forslaget.

(Kort bemærkning).

Christian H. Hansen (DF):

Hr. Michael – og nu siger jeg det rigtigt – Aastrup Jensen sagde, at der jo ikke foregik de her former for rituelle slagtinger herhjemme i Danmark mere. Kan jeg få i dag en garanti for, at det overhovedet ikke sker i det danske samfund? For det må jeg kunne få, når man siger fra Folketingets talerstol, at det ikke foregår. Det har man selvfølgelig undersøgt.

Så vil jeg gerne sige, at det her jo er et knæfald for religionen, hvor man sætter religion højere end dyrevelfærd. Og det vil sige, at hvis vi får nogle andre dyremishandlingssager fremover, hvor man så bare bruger religion som en begrundelse for, at man udøver det, så kan regeringen acceptere det. Det har vi også fået bekræftet her i dag. Det er jo lidt tankevækkende og må også være tankevækkende for dem, der hører debatten her i dag, for det er egentlig det, man har konkluderet: Hvis man bare bruger begrundelsen religion, så er al dyremishandling tilladt. Det er det, regeringen står og siger her højt og tydeligt i dag.

(Kort bemærkning).

Michael Aastrup Jensen (V):

Jeg synes, der er mange ting, som hr. Christian H. Hansen konkluderer, som jeg har svært ved sådan helt at kunne se at jeg har sagt eller at ministeren har sagt, men sådan er der selvfølgelig så meget.

Allererst vil jeg komme med samme garanti, som jeg kan på så mange andre områder med den baggrund, som vi nu har, og det er, at der ikke foregår rituelle slagtinger i dag i Danmark. Om der foregår noget uorganiseret uden for lov og rammer osv., kan vi overhovedet ikke garantere, og det tror jeg også godt hr. Christian H. Hansen ved.

Men alt i alt synes jeg, det er vigtigt at slå fast, at vi har taget den beslutning, som vi har nu, på baggrund af verdenssituationen, som den ser ud nu, og den står vi ved. Vi synes, det er det vigtigste at gøre det ud fra en afvejning omkring både dyrevelfærd og ikke mindst hensynet til religiøse mindretal.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Jeg vil gerne spørge Venstres ordfører, hvad det er, der har ændret sig, siden Venstre havde den anden holdning for 5-6 år siden. Altså, jeg er opmærksom på, at der er to ting, der har ændret

sig. Det Dyreetiske Råd har ændret holdning til, hvordan lidelsen er for dyrene ved slagtning uden bedøvelse. Det er i alt fald den ene forskel, der er sket. Hvad er det, der gør – men det virker jo sådan set den modsatte vej af det, Venstre nu lægger op til – at Venstre har skiftet holdning til det?

(Kort bemærkning).

Michael Aastrup Jensen (V):

Nu hørte jeg jo, at SF's ordfører stillede præcis det samme spørgsmål til ministeren, så jeg var efterhånden også forberedt på, at det nok også ville komme til mig. Og jeg har jo det meget nemme svar, at jeg overhovedet ikke kan kommentere, hvad den daværende ordfører mente på det her område, for da sad jeg altså ikke i Folketinget, og jeg sad heller ikke i folketingsgruppen.

Jeg kan kun sige, hvad vi har diskuteret i den folketingsgruppe, jeg er en del af, og der har vi, som jeg også har sagt tidligere, foretaget en afvejning af situationen og har fundet ud af, hvad det er, vi mener omkring denne her meget følsomme sag, for det ved vi godt det er. Og der er det, at vi er kommet til den konklusion, at vi ikke mener, at vi kan gå ind for forslaget.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Jeg vil nu følge op på spørgsmålet fra hr. Christian H. Hansen før omkring det med slagtning. Altså, når Venstre udtaler meget klart, at der ikke foregår rituelle slagtninger i Danmark, så vil jeg godt sætte et stort spørgsmålstejn ved det, men det er jo rigtigt, at der ingen slagterier er, der får dispensationen mere.

Jeg vil godt spørge Venstre, om ikke man finder, at det ville være en styrkelse af den lovparagraf, der jo reelt siger, at man ikke må slagte store dyr uden bedøvelse, hvis man fjernede dispensationsmulighederne, altså om man ikke så ville styrke mulighederne for, at dyrene slagtes under rimelige forhold, også selv om det foregår et andet sted end på slagteriet?

Kl. 19.45

(Kort bemærkning).

Michael Aastrup Jensen (V):

Allerførst: Det bliver lidt af en gentagelse. Det her er en følsom sag, det er en sag, vi har været inde at kigge på, og vi har også nøje studeret det, som Det Dyreetiske Råd er kommet frem med, men det har nu ikke ændret vores opfattel-

se. Vi er enige i Venstres gruppe om en afvejning af sagen om, at de religiøse mindretal også og ikke kun bør, men også skal høres i den her sag. Hvis vi kigger på sammenlignelige lande i Europa, har vi en lovgivning, der minder fuldstændig om deres.

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak til ordføreren.

Vi går videre i ordførerrækken med hr. Frode Sørensen.

Frode Sørensen (S):

Det er ikke nogen let sag. Vi har flere gange før drøftet forslag om at forbyde slagtning og aflivning af dyr, der ikke er blevet bedøvet inde i slagtningen, og debatten standsede naturligvis ikke der, for de dyreværnsnæssige og dyreetiske spørgsmål, som rituelle slagtninger giver anledning til, har været genstand for en tilbagevendende debat lige siden.

Aktuelt ser vi, at Det Dyreetiske Råd den 16. marts i år har ændret holdning i sagen, hvilket kan give anledning til overvejelser. Vi har en grundlæggende pligt til at sikre, at dyrene ikke påføres unødvendige smerter, ulemper og angst, hensyn, som er helt basale på dyreværnsområdet.

Men som justitsministeren også gjorde opmærksom på, kræver aflivning af dyr ikke bedøvelse, når det ikke handler om slagtning. Man kan også pege på, at jagt og dyreforsøg også ligger uden for forslagets rækkevidde, og her kan dyr også påføres lidelser og smerte, det gælder eksempelvis anskudte dyr.

I forbindelse med debatten i Folketinget i 1999 bad den daværende justitsminister, hr. Frank Jensen, Det Dyreetiske Råd om at udtale sig om de rituelle slagtninger. Dengang mente rådet, at det ikke fandt rituelle slagtninger af kvæg uden forudgående bedøvelse etisk acceptabelt. Derimod udtalte rådet i enighed, at det kunne være etisk acceptabelt, at slagtning af kvæg fortsat kunne ske uden forudgående bedøvelse i en konkret sammenhæng, nemlig hvis dyrene omgående bedøves med en boltipistol, efter at blodåren i halsen er skåret over. Det ville, vurderede rådet dengang, nok give dyret en kortvarig smerte, man siger 3-4 sekunder, men de religiøst begrundede krav til slagtemetode kunne imødekommes.

Det Dyreetiske Råd tillægger det den største vægt i sin argumentation, at muligheden for slagtning uden bedøvelse helt skal udgå af dyre-

velfærds-mæssige årsager, og rådet konstaterer lidt tørt, at efterspørgslen efter dansk rituellet slagtekvæg er forsvundet, og at de mennesker, som før har aftaget kødet, må have fundet alternativer, underforstået, at de har kunnet få importeret rituellet slagtet kød.

Der er ikke noget iøjnefaldende ved dette faktum, da vi i dag importerer mange typer kød fra alle dele af kloden. Det åbner dog op for et andet problemfelt. Vi har netop set, at visse useriøse handlende har importeret ubrugeligt og halvt fordærvet kød fra Tyskland med henblik på forarbejdning og salg i danske forretninger og tilsvarende steder.

Socialdemokraterne vil derfor med disse overordnede hensyn og praktiske forhold lægge vægt på, at hensynet til visse trossamfundstraditioner bliver udslagsgivende, og Socialdemokraterne kan derfor ikke støtte forslaget.

(Kort bemærkning).

Christian H. Hansen (DF):

Jeg er egentlig lidt forundret over det, der blev sagt nu, når man tager udgangspunkt i, hvad Socialdemokratiet ellers på det sidste i hvert fald har påberåbt sig, nemlig at dyrevelfærd er noget, man vægter meget højt. Det har vi så fået afdelt har i dag. Det er det ikke. Så er det jo sat på plads.

Jeg har bare et kort spørgsmål: Den socialdemokratiske gruppe er jo sammensat af mange forskellige mennesker, ligesom mange andre grupper er, er der fuldstændig enighed i den socialdemokratiske gruppe om det her?

(Kort bemærkning).

Frode Sørensen (S):

Først vil jeg sige til hr. Christian H. Hansen, at den socialdemokratiske gruppe sætter dyrevelfærd meget højt, og jeg kan sige, at når der bliver afstemning om det her forslag, vil det være en enig socialdemokratisk gruppe, der stemmer.

(Kort bemærkning).

Christian H. Hansen (DF):

Vi må stadig væk konstatere, at Socialdemokratiet efter sin ordførertale i dag ikke sætter dyrevelfærd særlig højt, men det tror jeg at alle har forstået.

Så et enkelt lille spørgsmål mere, som går på det her med religionsfriheden. Der blev godt nok ikke brugt så meget tid på den, men den kom lige ind til sidst, og det gjorde den i øvrigt

også i 1999 af den daværende justitsminister, hr. Frank Jensen, kan jeg se. Men her ser vi altså, at religionsfrihed har, ligesom regeringen også har sagt, et fortrin frem for dyrevelfærd.

Kl. 19.50

Mit spørgsmål er så bare: Mener Socialdemokratiet, at vi sådan set skal ud på en glidebane, hvor vi siger, at religion i andre sager – det kan være, at der opstår nogle andre situationer – sætter vi højere end dyrevelfærd?

(Kort bemærkning).

Frode Sørensen (S):

Hr. Christian H. Hansen lægger mig nogle ord i munden. Socialdemokratiet går lige så meget op i dyrevelfærd, som vi altid har gjort, og det er kolossalt meget, og det ved hr. Christian H. Hansen også fra andre situationer. Der er ikke sket ændringer i den socialdemokratiske holdning i forbindelse med det her, og hr. Christian H. Hansen kunne jo lige så godt have spurgt, om vi sætter jagt før dyrevelfærd.

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak til ordføreren.

Næste ordfører er hr. Per Ørum Jørgensen

Per Ørum Jørgensen (KF):

Da den konservative ordfører, fru Charlotte Dyremose, ikke kan være til stede, skal jeg på hendes vegne sige følgende:

I Det Konservative Folkeparti er vi meget optaget af, at dyr ikke skal lide unødigt. Vi har derfor også flere gange støttet forskellige forslag, der har haft til formål at beskytte dyr mod unødige lidelser.

Folketingsgruppen har bemærket, at der de seneste år ikke har været udført slagtninger uden bedøvelse. Gruppen bemærker desuden, at Det Dyreetiske Råd har udtalt, at dyr ikke lider unødigt overlast, såfremt de skydes med en bolt pistol i umiddelbar forlængelse af den rituelle slagtning. Da disse slagtninger som sagt ikke foretages i dag, vil dette forslag altså ikke betyde nogen som helst ændring af gældende praksis ved slagtning af dyr i Danmark.

Den konservative gruppe kan derfor ikke støtte forslaget. Der er dog enkelte i gruppen, der hælder imod en divergerende opfattelse.

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Jeg skal bede ordføreren blive her, for der er en kort kommentar fra hr. Christian H. Hansen.

(Kort bemærkning).

Christian H. Hansen (DF):

Jeg vil starte med at sige, at jeg godt kender reglerne om, at når man taler for en anden, stiller andre normalt ikke spørgsmål. Det er også derfor, at jeg har valgt at stille et meget let spørgsmål. Og vi er også fra samme amt, så det er et meget let spørgsmål det her.

Det blev nævnt, at der var divergerende opfattelser, og det vil sige, at jeg kunne forestille mig, at der måske er to eller tre – nu kan jeg jo ikke sige, hvor mange der er – i den konservative gruppe, som ikke er enige med gruppen. Kan vi forvente, at de stemmer anderledes i Folketingssalen, for det er jo et meget etisk spørgsmål? Det er det ene spørgsmål.

Så det sidste lette spørgsmål: Gør det indtryk på hr. Per Ørum Jørgensen, at Det Dyreetiske Råd er kommet med en ny udtalelse, og at Danmarks Dyrlægeforening bakker totalt op om den udtalelse, der er kommet?

(Kort bemærkning).

Per Ørum Jørgensen (KF):

Tak for de lette spørgsmål. Det var hensynsfuldt af Dansk Folkepartis ordfører.

Trods min ringe parlamentariske erfaring er det jo sådan her i Folketinget, at vi skriver under på, at vi stemmer efter vores overbevisning, og sådan har vi det naturligtvis også i Det Konservative Folkeparti, så her må jeg henvise til praksis, at det er sådan, man gør her i Folketinget.

Til det andet spørgsmål: Jeg mener ikke, at jeg på et så kompliceret område skal begive mig ud i de store udredninger, men vil referere til, hvad jeg netop nævnte i min ordførertale, nemlig at gruppen desuden bemærker, at Det Dyreetiske Råd har udtalt, at dyr ikke lider unødigt overlast, såfremt de skydes med boltipistol i umiddelbar forlængelse af den rituelle slagtning.

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Hr. Christian H. Hansen for den sidste korte bemærkning.

(Kort bemærkning).

Christian H. Hansen (DF):

Jeg tror, at hr. Per Ørum Jørgensen allerede har fået en god parlamentarisk erfaring. Det synes jeg at man kan se i dagligdagen.

Men ordføreren må også forstå, at jeg jo leder efter et flertal i dag, og jeg kan se, at regeringen sådan mere eller mindre er løbet fra det, de tidligere har sagt og sådan noget. Kunne jeg få en

oplysning om, hvor mange fra den konservative gruppe der vil stemme anderledes her i salen?

(Kort bemærkning).

Per Ørum Jørgensen (KF):

Det er ikke et spørgsmål, som jeg er i stand til at svare på, altså hvor mange der vil stemme for det her forslag. Jeg vil igen henføre til, at vi skriver under på grundloven, og at vi stemmer efter vores overbevisning. Sådan gør vi i Det Konservative Folkeparti, og det er selvfølgelig også tilfældet ved det her forslag.

KL 19.55

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak til ordføreren.

Næste ordfører er hr. Naser Khader.

Naser Khader (RV):

Vi i Det Radikale Venstre siger nej til Dansk Folkepartis beslutningsforslag om forbud mod slagtning og aflivning af dyr uden forudgående bedøvelse, og det gør vi af flere grunde.

Et forbud vil begrænse religionsfriheden. Godt nok beskytter grundlovens § 67 i første række kun den religiøse tro og ikke direkte den religiøse praksis, men de internationale konventioner beskytter den religiøse praksis meget udtrykkeligt. Umiddelbart må det lægges til grund, at grundloven skal fortolkes i overensstemmelse med de internationale konventioner, og det er derfor klart, at rituel slagtning, som den foreskrives efter muslimsk og jødisk skik, er omfattet af denne beskyttelse.

En begrænsning i religionsfriheden, både i dansk grundlov og i de internationale konventioner, kan selvfølgelig komme på tale med henvisning til sædelighed, for vi skal selvfølgelig ikke acceptere alt i religionens navn, og vi skal heller ikke tillade alt i religionens navn. Om denne begrænsning også gælder rituel slagtning afhænger af, om der faktisk er tale om, at dyrene påføres stor smerte, når de slagtes efter de pågældende rituelle metoder.

I Det Radikale Venstre ønsker vi selvfølgelig at tilgodese dyrevelfærd, herunder også under slagtningen, dyremishandling kan vi under ingen omstændigheder gå ind for. Men jeg er endnu ikke blevet overbevist om, at dyrene lider større smerte ved rituel slagtning end ved industriel slagtning.

Det Dyreetiske Råd anbefaler et forbud modsat rådets anbefaling i 1997. De henviser til det materiale, rådet i dag har adgang til, hvoraf det

fremgår, at dyrene sandsynligvis påføres en stærk om end kortvarig lidelse. Som modvægt hertil kan jeg henvise til den seneste videnskabelige undersøgelse udført af Faculty of Medicine i London i 2004, hvor det konkluderes, at schæchtning: is a painless and human method of animal slaughter.

Jeg kan også henvise til et forsøg med halalslagtning udført af veterinærhøjskolen i Hannover, der konkluderer, at den rituelle slagtning faktisk er den mest humane slagtemetode. Halalslagtning forudsætter nemlig en lang række hensyn til dyret, bl.a. må dyret ikke føle sult og tørst, dyret skal behandles med ro og venlighed og må derfor ikke påføres angst, andre dyr må ikke slagtes i dyrets nærvær, og slagtningen skal udføres hurtigt og præcist.

Formanden for Det Dyreetiske Råd, professor Peter Sandø fra Landbohøjskolen, udtaler til Religion.dk, at han synes, at det har været en meget svær beslutning, og at der er tale om et dilemma, hvor begge udfald er problematiske.

Jeg er heller ikke blevet meget klogere, men det er da sympatisk, at der efter den rituelle slagtemetode sættes meget præcise standarder for, at dyr skal behandles med respekt, og at der således fastsættes regler, der søger at begrænse dyrets lidelser. Sådanne forholdsregler eksisterer ikke, så vidt jeg ved, ved almindelig industriel slagtning.

Det har ikke været muligt for mig præcis at finde frem til, hvilke regler der skal overholdes i forbindelse med industriel slagtning i almindelighed, men vi har alle set billeder af levende slagtekvæg hængt op i fødderne side om side og først derefter blive bedøvet. Vi har også set billeder af svin, som stresses med elstave, og også set dyr, som lider ved jagt osv.

På baggrund af ovenstående synes jeg, det er svært at konkludere, at dyrene påføres større smerte ved rituel slagtning end ved almindelig industriel slagtning. Måske er der behov for mere forskning på området.

Jeg og vi i Det Radikale Venstre mener ikke, at der er proportionalitet mellem indgrebets mål, dyrenes velfærd og dets midler, nemlig indgreb i religionsfriheden. Et indgreb i en fundamental rettilighed som religionsfrihed må kræve, at der er et klart og utvetydigt hensyn at tage til modstridende interesser. Så alt i alt siger vi nej til Dansk Folkepartis beslutningsforslag.

Kl. 20.00

(Kort bemærkning).

Christian H. Hansen (DF):

Jamen det kommer jo ikke som den store overraskelse.

Men når hr. Naser Khader nu siger, at ifølge en undersøgelse – jeg tror, den er fra Hannover – som egentlig peger på, at rituel slagtning skulle være en af de mest humane former for slagtning, deler hr. Naser Khader så selv den opfattelse, og tror han på, at det er virkeligheden?

Så blev der nævnt noget om, at vi tit så billeder af nogle slagtninger – jeg ved ikke, om det var herhjemme, det må det næsten have været – hvor dyrene hang levende ved siden af hinanden og sådan noget: Kan hr. Naser Khader oplyse over for mig, hvad det er for billeder, han hentyder til, og hvilke slagterier det foregår på? For det kunne godt give anledning til at stille nogle § 20-spørgsmål. Når man nu siger, at det foregår, må vi også have oplyst: Hvor er det, det foregår?

(Kort bemærkning).

Naser Khader (RV):

Om jeg er enig i den konklusion, de er nået til i Hannover, ved jeg ikke, for jeg er jo ikke læge, og jeg er ikke forsker. Jeg er ikke ekspert på området. Jeg henviser til fagfolk, og det er det, jeg mener, man skal gøre, når man skal tage stilling til sådan nogle spørgsmål. Det er vigtigt, at man henviser til folk, der har forstand på det. Så jeg henviser til to undersøgelser, der siger noget andet.

Jeg synes, det er noget af det, der mangler ved Det Dyreetiske Råd: De mangler helt klart at understrege, at dyrene lider meget mere ved rituel slagtning end ved industriel slagtning. Jeg synes ikke, at der siden 1997, hvor de udtalte sig imod det, er kommet nogen tungtvejende nye ting på banen.

(Kort bemærkning).

Christian H. Hansen (DF):

Jeg mangler så stadig væk oplysninger om billederne fra de slagterier, for jeg synes, det er meget vigtigt at få det sat på plads.

Så vil jeg gerne lige have oplyst, om det, når man henviser til, at man bruger citater fra fagfolk, skal forstås på den måde, at de personer, der sidder i Det Dyreetiske Råd og i Den Danske Dyrlægeforening, ikke bliver betragtet som fagfolk?

(Kort bemærkning).

Naser Khader (RV):

Jeg husker ikke præcis, hvor jeg har set de billeder, men det var et TV-avis-indslag og nyhedsindslag. Jeg husker ikke hvornår, men jeg husker de billeder. Der er ikke noget, der er skabt i min fantasi. Så jeg kan ikke lige præcis pege på en dato og sige: Det er lige dér. Det er det ene.

Det andet er Det Dyreetiske Råd. Jeg mener ikke, der er kommet noget nyt videnskabeligt til, siden de tog stilling i 1997. Der er bare sket en holdningsændring hos de folk, der sidder i Det Dyreetiske Råd. Jeg mener ikke, der er kommet noget nyt videnskabeligt frem siden. Jeg er i hvert fald ikke overbevist.

Formanden:

Tak til hr. Naser Khader. Så er det hr. Kristen Touborg som ordfører. ... Undskyld, vi må have den radikale ordfører op igen. Det må jeg have overset, eller også har der været noget andet mystisk.

Hr. Kristen Touborg for en kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Det skal være formanden tilgivet.

Jeg synes, den radikale ordfører giver anledning til rygtedannelser omkring det med almindelig industriel slagting. Jeg synes ikke, det er helt fair, at man fra Folketingets talerstol giver det indtryk, at der bliver hængt slagtekvæg op, før det bliver aflivet.

Jeg vil godt informere den radikale ordfører om, at det foregår på den måde, at dyrene bliver skudt med en bolt pistol og dernæst bliver halsnittet. Der kan vel ikke findes en mere sikker form for smertefri slagting end netop den, hvor dyret får en bolt pistol for panden og dermed bliver bedøvet, og det efterfølgende bliver slagtet.

Jeg synes måske, at den radikale ordfører lige skulle overveje sine ord en smule mere, inden han vover sig ud i sådanne rygtedannelser.

(Kort bemærkning).

Naser Khader (RV):

Som jeg har fortalt: Det er billeder, jeg har set, men jeg kan ikke præcis pege på, hvornår og på hvilke slagterier det er foregået. Men det var noget, jeg kom til at tænke på, da jeg begyndte at forberede mig til det her.

Så hvis det ikke sker længere, er jeg også tilfreds. Jeg synes da, det er fint, at man, siden jeg så de billeder, er begyndt at tage hensyn til dyre-

nes velfærd. I øvrigt vil jeg sige om det der med bolt pistolen, at der også er nogle, der har sat spørgsmålstejn ved, om det virker præcis hver gang. Så det er ikke det sikreste hver gang.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Jeg synes stadig væk, den radikale ordfører fører sig frem med temmelig vådt krudt, for ordføreren har set billeder på et tidspunkt. Var det billeder fra Danmark, eller var det billeder fra Irak, eller hvor var de billeder fra?

Det er sådan set i Danmark, vi skal lovgive, så jeg synes ikke, det er en rimelig måde at fremføre beskyldninger imod de almindelige industrielle slagtinger i Danmark på. Det er ellers ikke, fordi jeg sådan normalt føler mig foranlediget til at tage storlandbruget og storslagterierne i forsvaret, men der skal være en vis rimelighed i det, man siger.

Kl. 20.05

(Kort bemærkning).

Naser Khader (RV):

Jeg ved ikke, hvorfor Irak skulle blandes ind i det her.

Det, jeg henviser til, er, at da jeg sad og forberedte mig på det her, kom jeg i tanker om nogle billeder af kvæg, der var hængt op, før de blev bedøvet. Om det er 5 år siden, om det er 10 år siden, husker jeg ikke. Men hvis det ikke forholder sig sådan længere, er jeg tilfreds.

Formanden:

Så kan jeg vist sige tak til hr. Naser Khader. Så er det hr. Kristen Touborg som ordfører.

Kristen Touborg (SF):

Jeg lover at lade være at tale i billeder, som jeg ikke helt kan huske, hvornår jeg har set.

Ellers vil jeg gerne begynde med at citere en tidligere ordfører, hr. Frode Sørensen fra Socialdemokratiet, som begyndte med at sige, at det ikke er nogen let sag den her. Det er jeg hundrede procent enig i. Det er ikke nogen let sag.

For rituelle slagtinger uden forudgående bedøvelse har gennem årene givet stor anledning til offentlig debat, og ikke uden grund. Det jødiske trossamfund anerkender efter sine religiøse forskrifter kun kød, der stammer fra dyr, som er slagtet uden forudgående bedøvelse, og det samme gælder visse, mindre dele af det islamske trossamfund.

Det er indlysende, at det er ting, man skal tage hensyn til, og at man nødvendigvis må tage de hensyn og veje dem op mod hinanden med dyrevelfærden på den ene side og de religiøse traditioner på den anden side. Jeg har det selv sådan, at traditioner – også religiøse traditioner – ikke er hellige for mig. Jeg mener, at man må gå ind og kigge på, om de kan samordnes med det samfund, vi lever i.

En stillingtagen til spørgsmålet om rituelle slagtninger må bygge på en afvejning: på den ene side dyrevelfærdsmæssige hensyn og den anden side den religiøse tolerance. Sådan må det helt klart være. Jeg skal også sige, at SF's gruppe ikke er enige i den her sag, så hvis der kommer en afstemning om beslutningsforslaget, vil vi i SF's gruppe stemme forskelligt, hvad angår det her forslag.

Der har ved de tidligere behandlinger af lignende forslag været flere grupper, der har været delt. Jeg tror, det er ca. 5 år siden, vi sidst behandlede det, og dengang var der mange ordførere, der henviste til, at Det Dyreetiske Råd fandt, at det var forsvarligt at anvende rituelle slagtninger. Rådet har nu skiftet holdning.

Det betyder sådan set ikke noget for mig, det må jeg sige. Jeg har heller aldrig henvist til det, og jeg har aldrig ment, at jeg sådan skulle skubbe rådet frem foran mig. Men jeg nævner bare for de mennesker, der tidligere har henvist til ekspertviden på det her område, at der har eksperterne så en ny opfattelse nu.

Der er – ikke blot i dag, men specielt også tidligere – blevet henvist til, at når landbruget alligevel ikke opfører sig særlig dyrevenligt i sin produktion, det er min måde at sige det på, og når dyrene alligevel lider så meget undervejs, så var lidt mere eller mindre lidelse ved slagtningen til at forholde sig til. Det mener jeg så ikke man kan sige.

Jeg synes også, der er for mange dyr i dansk landbrug, der udsættes for lidelser under produktionen, og jeg mener stadig væk, at det er meget vigtigt, at vi sikrer, at når vores dyr bliver slagtet, så foregår det på så forsvarlig en vis som overhovedet muligt og på en måde, som giver mindst mulig lidelse for dyrene.

Så vil jeg godt sige til ministeren, at når ministeren siger, at man godt må aflive et dyr med skarp ammunition i stedet for uden bedøvelse, så mener jeg, at ministeren tager alvorligt fejl, for skuddet er netop bedøvelsen, dernæst skal dyret aflødes. Det vil sige, at når man skyder med ammunitionen, er det bedøvelsen, og så

slagter man dyret efterfølgende. Det er faktisk fuldstændig ligesom det foregår ude på de industrielle slagterier.

Kl. 20.10

Så siger ministeren, at for kvægs vedkommende varer det 3-4 sekunder, inden dyret er dødt. Det er rigtigt i nogle tilfælde. Jeg vil bare sige fra egne iagttagelser på slagteriet i Slagelse, at der er undtagelser fra det. Der er dyr, der ikke passer så godt til bøjlen, så dyret har gjort sig fri i mellemtiden, og dermed tager det væsentligt længere tid, inden dyret omkommer.

Der vil jeg i øvrigt også godt spørge ministeren, for nu snakkede ministeren om kvæg, om, hvordan det så var, da man brugte rituel slagtning i Danmark af får: Blev de også bedøvet efterfølgende?

(Kort bemærkning).

Naser Khader (RV):

Jeg vil gerne spørge SF's ordfører: Er det sådan, når der bliver importeret halalslagt kød til Danmark, at så skal det forbydes, hvis man nu går ind for det her forslag? Skal man forbyde importen af halalslagt kød? Skal jagt også forbydes? Det er jo ikke hver gang, man rammer plet, og der lider dyrene også. Skal dyreforsøg også forbydes? Det vil jeg gerne have svar på.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Jeg vil tro, at hr. Naser Khader har registreret, hvad det er, beslutningsforslaget går ud på, og det er så det, jeg forholder mig til her.

Vi vil ikke kunne forbyde import af halalslagt kød eller for den sags skyld kød slagtet på anden vis i EU, så derfor er det ikke relevant. Det vil man ikke kunne gøre, så det skal ikke forbydes.

(Kort bemærkning).

Naser Khader (RV):

Det synes jeg er inkonsekvent. Hvis man er imod, at der bliver slagtet rituelt i Danmark, så må man også være imod, at der bliver importeret kød, der er slagtet rituelt uden for de danske grænser. Det hænger jo sammen.

Jeg fik heller ikke svar på, om man skulle forbyde jagt og dyreforsøg.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Nu kan hr. Naser Khader selvfølgelig mene, hvad han vil om det med import af kød. Men sa-

gen er den, at vi er i EU, og dermed kan vi ikke forbyde det. Og hvad enten det er relevant eller irrelevant, så er det jo sådan, at jeg er medlem af Folketinget i Danmark og kan lovgive i Danmark. Det er mit udgangspunkt for at få tingene til at fungere her, og hvis vi kunne lovgive ud over Danmarks grænser, ville jeg da ikke afvise, at jeg kunne finde på at medvirke til det. Men det kan vi ikke, og det er det danske parlament, jeg er medlem af. Derfor vil jeg gerne forbedre forholdene i Danmark, men det kan jeg så ikke ud over Danmarks grænser.

(Kort bemærkning).

Christian H. Hansen (DF):

Jeg er glad for hr. Kristen Touborg siger, at det her drejer sig om, at vi skal lovgive i Danmark, og det drejer sig også om, at vi skal lovgive om bedre dyrevelfærd i Danmark, og det er der så nogle, der har afvist i dag – undtagen hr. Kristen Touborg, og det vil jeg gerne takke for.

Det, jeg egentlig gerne ville spørge om, var, om den her EU-problematik om, hvorvidt vi kunne lave et forbud mod at importere halal-slagt kød – og det ved vi alle sammen at vi ikke kan. Der er vi totalt undertrykt af EU-regler. Men hvis vi kunne, kunne hr. Touborg så godt forestille sig, at vi kunne kræve en mærkningsordning, således at forbrugerne kunne se, om kødet var halal-slagt?

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Ja, jeg kunne godt forestille mig, at vi kunne få en mærkningsordning. Jeg er i øvrigt tilhænger af, at man generelt bruger mærkning langt mere, end man gør, for jeg synes, at forbrugerne har ret til at få flere oplysninger, end de får i dag.

Formanden:

Så siger jeg tak til hr. Kristen Touborg, og så er det ordføreren for forslagsstillerne, hr. Christian H. Hansen.

Kl. 20.15

Christian H. Hansen (DF):

Selv om debatten ud fra beslutningsforslagsstillerens synspunkt var kedelig, takker jeg alligevel for den. Men det er også lidt sørgeligt, at man må konstatere, at partier – og her snakker jeg specielt om Venstre og De Konservative – som før har stået på Folketingets talerstol og sagt, at de gik ind for et forbud mod de her rituelle slagtinger, og som glædede sig til, at når de

fik regeringsmagten, så var det en af de ting, de også kunne være med til at gennemføre et forbud imod, som nu har regeringsmagten og muligheden for at gennemføre det, så lige pludselig siger nej. Sådan er der mange ting, der er forunderlige.

Jeg må også sige, at noget af det, justitsministeren sagde – og det var hr. Touborg også lidt inde på – om det her med at skyde dyr, er rigtigt: Når man skyder dyr, betragter man det som en bedøvelse, og efterfølgende afløder man så dyret. Så der må justitsministeren godt nok hjem og få læst på lektioner og se, hvordan det i virkeligheden forholder sig.

Jeg vil også gerne sige, at justitsministeren, da Det Dyreetiske Råd kom med den nye udtalelse, også var ude at sige, at nu ville regeringen se positivt på det. Vi må så bare konstatere, at det vil man alligevel ikke se så positivt på.

Jeg må konstatere, at de fleste partier har forsøgt at dreje det over på, at det nu pludselig har noget med religion at gøre, selv om det har noget med dyrevelfærd at gøre. Det er faktisk de partier, der sidste gang stod og sagde: Det har ikke noget med religion at gøre, det her har i dag noget med dyrevelfærd at gøre. Det har de så ændret holdning til.

Vi må konstatere, at langt de fleste partier på nær SF vægter religion tungere end dyrevelfærd. Vi må konstatere, og jeg vil holde meget øje med, om det bliver sådan, at alle former for dyremishandling fremover kan dækkes ind under, at det er noget religiøst betinget, og om partierne så også bakker op om det – for det må man gerne, for nu handler det lidt om etik, og nu handler det lidt om religion. Det vil jeg holde meget øje med. Jeg håber ikke, at det er sådan; jeg håber meget, at det er et enkeltstående tilfælde, vi har været udsat for i dag.

Jeg er selvfølgelig især ked af, at regeringen er vendt fuldstændig rundt på en tallerken, det må vi konstatere. Det er der mange dyrevenner ude i det danske samfund som nu kan høre er sket. Jeg har fået mange e-mails her på det sidste, hvori der stod, at det var dejligt, at beslutningsforslaget kommer igen, for med den udtalelse, V og K er kommet med om dyrevelfærd og lige netop det her forslag, bliver det en nem dag, det bliver en sejrsdag, når det bliver gennemført. De dyrevenner sidder sikkert nu og får aftenkaffen og synes, det er meget sørgeligt på vegne af dyrene.

Men tak for debatten alligevel og tak for den støtte, der trods alt har været fra enkelte. Nogle

af partierne er selvfølgelig vendt helt rundt på en tallerken. Enhedslisten var også et parti, der støttede det sidst – de har så ikke talt i dag. Selv om de skulle vende rundt på en tallerken, så vil det alligevel være halvdelen, der støttede forslaget, så der er da lidt støtte dér. SF har også ligesom sidste gang sagt, at de har nogle medlemmer, der støtter. Jeg vil også godt takke – nu fik jeg ikke oplyst, hvor mange det var – de to eller tre konservative, eller måske var det kun et konservativt medlem, som det lød til ville støtte forslaget.

(Kort bemærkning).

Naser Khader (RV):

Jeg vil gerne stille hr. Christian H. Hansen det samme spørgsmål, som blev stillet til de andre ordførere: Er der enighed i Dansk Folkeparti om, at man skal forbyde rituel slagting? Er hr. Søren Espersen med på den?

(Kort bemærkning).

Christian H. Hansen (DF):

Det er sådan, at det her selvfølgelig har været drøftet i Dansk Folkepartis folketingsgruppe. Vi er et demokratisk parti, hvor vi drøfter tingene, og ja, der er fuldstændig enighed. Vi stemmer ens til det her forslag i Folketingssalen.

(Kort bemærkning).

Naser Khader (RV):

Gør hr. Søren Espersen det også? Det er det første spørgsmål.

Det andet spørgsmål: Vil hr. Christian H. Hansen også forbyde jagt, dyreforsøg og import af halalslagt kød?

(Kort bemærkning).

Christian H. Hansen (DF):

Nu oplyste jeg, at Dansk Folkepartis gruppe, når vi stemmer her i salen, ville stemme for vores eget forslag. Det er ikke sikkert, at hr. Naser Khader er oplyst om det, men hr. Søren Espersen er en del af Dansk Folkepartis folketingsgruppe. Han er hverken løsgænger eller andet. Så svaret må være ja.

Om jagt: Det kan vi godt tage en lang debat om en dag. Der er nok visse jagtformer, som jeg heller ikke er tilhænger af. Jeg har så hermed ikke sagt, at jeg er modstander af jagt, men der er nok visse former for jagt, jeg også er modstander af.

Når vi taler om forbud mod import af halalslagtet kød, så er det da hundrede procent sikkert, at jeg går ind for et forbud imod det. Men jeg kan ikke indføre det. Jeg kan arbejde på i samfundet for at få knækket EU så meget, at vi på et tidspunkt kan gøre det, men jeg kan ikke indføre det i dag.

Jeg har det ikke sådan, at jeg bare kæmper for dyrevelfærd i Danmark. Jeg kæmper for dyrevelfærd i hele verden, og derfor ønsker jeg, at halalslagting skal være forbudt i hele verden.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

30) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 31:

Forslag til folketingsbeslutning om forbud mod seksuelt misbrug af dyr.

Af Christian H. Hansen (DF) m.fl.

(Fremsat 18/3 2005).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Justitsministeren (Lene Espersen):

Beslutningsforslaget fra Dansk Folkeparti pålægger regeringen at fremsætte lovforslag, der indfører forbud mod seksuelt misbrug af dyr og dyrepornografi, og som indebærer, at overtrædelse skal straffes på linje med andre overtrædelser af dyreværnsloven.

Jeg vil godt starte med at slå fast, at det er uden for enhver tvivl, at dyr, der er i menneskers varetægt, skal behandles forsvarligt og omsørgsfuldt. Mishandling, vanrøgt og uforvarlig behandling af dyr er alvorlige forseelser, som samfundet bør slå hårdt ned på. Det er en vigtig opgave for retssystemet så vidt muligt at sikre, at gerningsmænd til den slags handlinger straffes.